

1. Teitl y Prosiect: Llwybrau AHNE a Hyrwyddwyd

Amlinelliad o'r Prosiect

Mae gan yr AHNE nifer o lwybrau rhanbarthol a hyrwyddir sy'n tynnu sylw at deithiau cerdded dydd, eithriadol, yn yr ardal. Ar gyfer y rhai nad ydynt am gerdded dros 10 milltir mewn un diwrnod, gall y llwybrau hefyd gael eu rhannu'n adrannau byrrach. Mae llawer o'r Llwybrau a Hyrwyddir wedi'u sefydlu ers mwy na 10 mlynedd bellach ac mae adborth wedi ei dderbyn oddi wrth gerddwyr ynglŷn â gwelliannau ffordd, yn enwedig gan fod llawer o'r Llwybrau hyn wedi'u creu cyn Mynediad Agored a'r Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy, sydd wedi darparu llawer mwy o ddewisiadau ar gyfer mynediad i'r ucheldir. Mae'r AHNE hefyd wedi gweld gwerth datblygu cyfres gyda brandio cryf trwy'r gwaith a gwblhawyd gan y Prosiect Milltiroedd Cymunedol ac mae ganddo'r weledigaeth i ddatblygu fformat cydnabyddedig ar gyfer y llwybrau rhanbarthol a hyrwyddir. Y llynedd, ailaliniwyd ac ail-lansiwyd Llwybr Dyffryn Dyfrdwy, gydag adborth cadarnhaol. Mae'r AHNE yn dymuno parhau ei adolygiad o'r llwybrau. Awgrymir gwelliannau llwybrau, yn enwedig ar gyfer Llwybr Gogledd y Berwyn yn Neuadd Liberty a Llangollen, arwyddion diwygiedig a deunydd hyrwyddo newydd.

Anghenion Prosiect

Y Llwybrau Rhanbarthol yw un o asedau mwyaf yr AHNE o ran cynnyrch cerdded, ynghyd â'r Llwybr Cenedlaethol. Dylai'r llwybrau hyn fod o'r ansawdd uchaf posibl, gan adlewyrchu'r dirwedd eithriadol y maent yn rhan ohoni. Mae angen gwneud diwygiadau i'r llwybr yn dilyn adborth a dderbyniwyd gan gerddwyr, ynghyd â gwell cyfeirbwyntiau. Mae angen codi safon y llwybrau a hyrwyddir a'u cysylltedd â llwybrau eraill.

Manteision y prosiect

- Gwell ansawdd llwybr rhanbarthol Llwybr Gogledd y Berwyn.
- Gwell profiad i gerddwyr ar hyd y llwybr, gyda gwell marciau ffordd.
- Darparu ased ar gyfer y cynnig twristiaeth lleol.

Amcangyfrif o Gostau'r Prosiect

Cyfanswm Costau £6,000 - £5,000 Cais Llywodraeth Cymru - £1,000 o arian cyfatebol ROWIP

Cyflenwi yn Erbyn y Cynllun Rheoli AHNE

PolART1 Hyrwyddo defnydd cynaliadwy a mwynhad a dealltwriaeth o dirwedd yr AHNE mewn ffordd sy'n cyfrannu at ffyniant lleol a chynhwysiant cymdeithasol.

PolART2 Sicrhau bod atyniad tirwedd a golygfeydd yr AHNE fel sail i dwristiaeth yr ardal yn cael ei gynnal.

PolART3 Sicrhau bod yr holl ymwelwyr a phreswylwyr yn gallu profi a mwynhau manteision rhinweddau arbennig yr AHNE o fewn terfynau amgylcheddol.

Cyflawni yn erbyn Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol

Cymru ffyniannus - trwy gefnogi cerdded fel gweithgaredd twristiaeth yn yr ardal

Cymru iachach - trwy wella llwybrau i bobl leol gadw'n heini

Cymru â chymunedau cydlynol – mae'r llwybrau a hyrwyddir yn cysylltu â chymunedau

Cymru â diwylliant ac iaith Gymraeg ffyniannus - bydd yr holl ddeunydd hyrwyddo ar gael yn ddwyieithog.

2. Teitl y Prosiect: Y Tu Hwnt i Barc Gwledig Tŷ Mawr

Amlinelliad o'r Prosiect

Mae coedwig Tan y Cut wedi'i leoli ger Parc Gwledig Tŷ Mawr, a leolir o fewn yr AHNE a Safle Treftadaeth y Byd Camlas Pontcysyllte a Llangollen. Mae'r goedwig yn hygyrch o lwybr tynnu Camlas Llangollen ac yn darparu cyfleoedd mynediad i bobl leol o Acrefair a Threfor, yn ogystal ag ymwelwyr i'r Parc Gwledig a Safle Treftadaeth y Byd. Mae'r llwybr mynediad presennol o fewn y goedwig yn broblemus gan ei fod wedi ei leoli ar hyd llinell ffynnon gyda dŵr yn ymddangos o bryd i'w gilydd ar hyd y llwybr, gan arwain at arwyneb mwldyd a gwlyb. Byddai'r prosiect yn gwyro rhan o'r llwybr oddi wrth y llinell ffynnon ac hefyd yn edrych ar adeiladu estyll cerdded, a byddai'r gwelliannau hyn yn gwella mynediad i'r safle yn sylweddol.

Mae'r ail faes gwella mynediad wedi'i gynnig ar y llwybr cyswllt ar hyd yr afon i Bont Pontcysyllte sydd ar hyn o bryd yn anodd ei gerdded. Bydd galluogi pobl i gael mynediad at yr ardal hon yn darparu profiad amgen o Safle Treftadaeth y Byd.

Nod y prosiectau Tan y Cut a Phont Pontcysyllte yw gwella mynediad 'parth cysur' y tu hwnt i ffin uniongyrchol Parc Gwledig Tŷ Mawr.

Anghenion Prosiect

Mae Tan y Cut a Phont Pontcysyllte wedi'u lleoli ger cymunedau Acrefair a Threfor, fel adnodd hamdden awyr agored gwerthfawr, a byddai profiad y defnyddiwr wedi'i wella'n sylweddol drwy'r gwelliannau mynediad arfaethedig.

Manteision y prosiect

- Gwelliannau mynediad sylweddol ar safle a ddefnyddir gan y gymuned leol ac ymwelwyr, gan ddarparu gwell profiad
- Gwelliannau gweledol i Goed Tan y Cut drwy reoli llwybrau yn well.
- Dangos y manteision o fod yn yr AHNE, i'r gymuned leol a CBSW, gan gryfhau'r Bartneriaeth AHNE.
- Cyfyngu lled y llwybr rhag lledu ymhellach wrth i bobl geisio osgoi'r rhannau mwldyd, a sathru ar isdyfiant y coetir, ac felly amddiffyn y cynefin coetir.
- Gwella profiad ymwelwyr o Safle Treftadaeth y Byd.

Amcangyfrif o Gostau'r Prosiect

Cyfanswm Costau £12,000 - £11,000 Cais Llywodraeth Cymru - £1,000 CBSW

Cyflenwi yn Erbyn y Cynllun Rheoli AHNE

PolART1 Hyrwyddo defnydd cynaliadwy a mwynhad a dealltwriaeth o dirwedd yr AHNE mewn ffordd sy'n cyfrannu at ffyniant lleol a chynhwysiant cymdeithasol.

PolART2 Sicrhau bod atyniad tirwedd a golygfeydd yr AHNE fel sail i dwristiaeth yr ardaloedd yn cael ei gynnal.

PolART3 Sicrhau bod yr holl ymwelwyr a phreswylwyr yn gallu profi a mwynhau manteision rhinweddau arbennig yr AHNE o fewn terfynau amgylcheddol.

PolART4 Sicrhau bod yr ardaloedd prysur a phwyntiau mynediad allweddol eraill yn cael eu rheoli i safon uchel a'u bod yn gweithredu fel modelau arfer da wrth ddarparu mynediad a chadwraeth.

PolART5 Sicrhau bod y Parciau Gwledig a Llwybr Cenedlaethol Clawdd Offa yn darparu pyrth effeithiol i'r AHNE wrth hyrwyddo dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o'i rhinweddau a nodweddion allweddol.

Cyflawni yn erbyn Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol

Cymru ffyniannus - trwy gefnogi cerdded fel gweithgaredd twristiaeth yn yr ardal

Cymru iachach - trwy wella llwybrau i bobl leol gadw'n heini

Cymru â chymunedau cydlynol - mae'r llwybr yn agos at gymunedau Trefor a Acrefair.

Cymru â diwylliant ac Iaith Gymraeg ffyniannus - cyswllt llwybrau Safle Treftadaeth y Byd Camlas Pontcysyllte a Llangollen

3. Teitl y Prosiect: Llwybr Eiconig Allt y Gop

Amlinelliad o'r Prosiect

Allt y Gop yw un o Nodweddion Arbennig Ardal o Harddwch Naturiol Eithriadol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy. Dyma'r domen ail fwyaf a wnaed gan ddyn yn y DU, yn dilyn bryn Silbury. Dros amser, mae'r domen wedi'i chuddio yn gynyddol o fewn y tirlun oherwydd twf llystyfiant. Dros y flwyddyn ddiwethaf mae Cadw wedi ariannu rhaglen o glirio llystyfiant. Mae'r datblygiadau diweddar yn Allt y Gop wedi rhoi hwb newydd i wella cyfeirbwyntiau, mynediad a chynyddu ymwybyddiaeth o'r safle archeolegol gwych hwn sy'n galluogi pobl i werthfawrogi arwyddocâd hanesyddol Allt y Gop. Byddai'r prosiect hefyd yn cyfuno cyfleoedd gwirfoddoli, adfer waliau cerrig fel nodweddion pwysig o fewn y dirwedd (a ariennir gan CNC) a chysylltu â gwaith cloddio bychan a gynigiwyd eisoes yn yr ardal y tu allan i Ogorf y Gop.

Anghenion Prosiect

Allt y Gop yw un o safleoedd archeolegol pwysicaf y DU, ond mae diffyg gwybodaeth a gwerthfawrogiad o'r safle, ac mae'r prosiect hwn yn ceisio mynd i'r afael â hynny drwy well cyfeirbwyntiau a thaflen cerdded.

Yn dilyn y gwaith diweddar a ariannwyd gan Cadw, mae'r Gop yn awr yn cysylltu yn well â'r dirwedd ac yn darparu cyfle delfrydol i ailymweld â mynediad i'r safle.

Byddai ymgymryd â'r prosiect mynediad yn y Gop yn fuddiol o ran cyflawni gwaith yn ardal Sir y Fflint yr AHNE.

Manteision y prosiect

- Gwellu profiad yr ymwelwyr o safle arwyddocaol yn archeolegol.
- Cysylltu â chymunedau lleol Trelawnyd a Gwaenysgor
- Cynyddu ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o nodweddion arbennig Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy.
- Darparu adnodd newydd i fusnesau twristiaeth lleol yng ngogledd yr AHNE

Amcangyfrif o Gostau'r Prosiect

Cyfanswm Costau £8,500 - £7,500 Cais Llywodraeth Cymru - £1,000 Grant Cystadleuol CNC

Cyflenwi yn Erbyn y Cynllun Rheoli AHNE

PolART1 Hyrwyddo defnydd cynaliadwy a mwynhad a dealltwriaeth o dirwedd yr AHNE mewn ffordd sy'n cyfrannu at ffyniant lleol a chynhwysiant cymdeithasol.

PolART2 Sicrhau bod atyniad tirwedd a golygfeydd yr AHNE fel sail i dwristiaeth yr ardal yn cael ei gynnal.

PolART3 Sicrhau bod yr holl ymwelwyr a phreswylwyr yn gallu profi a mwynhau manteision rhinweddau arbennig yr AHNE o fewn terfynau amgylcheddol.

Cyflawni yn erbyn Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol

Cymru ffyniannus - trwy gefnogi cerdded fel gweithgaredd twristiaeth yn yr ardal

Cymru iachach - trwy wella llwybrau i bobl leol gadw'n heini

Cymru â diwylliant ac Iaith Gymraeg ffyniannus – mae'r Gop yn safle o bwysigrwydd treftadaeth.

4. Teitl y Prosiect: Llwybr Cylchol Mynydd y Mwynglawdd

Amlinelliad o'r Prosiect

Mae Parc Gwledig y Mwynglawdd yn gyswllt â threftadaeth mwyngloddio plwm diwydiannol yr AHNE, gyda tŷ injan ac offer weindio yn parhau i fod yn strwythurau trawiadol o fewn y safle 53 erw. Mae'r Parc Gwledig yn darparu porth i Fynydd y Mwynglawdd gyda golygfeydd dros y cefn gwlad o amgylch. Mae'n un o'r Parciau Gwledig tawelaf o fewn yr AHNE ac felly mae'n meddu ar allu i leddfu pwysau ymwelwyr o safleoedd eraill. Mae hefyd wedi ei leoli yn agos i boblogaethau trefol mawr fel Wrecsam ac felly mae'n darparu adnodd gwerthfawr i bobl gael mynediad a mwynhau cefn gwlad.

Mae'r prosiect hwn yn cynnig gwelliannau cyfeirbwyntiau / mynediad a chyhoeddi taflen gerdded a fydd hefyd ar gael ar-lein i hyrwyddo Mynydd y Mwynglawdd fel un o'r lleoedd eiconig i ymweld â nhw o fewn AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy.

Anghenion Prosiect

Mae Parc Gwledig y Mwynglawdd yn em gymharol anhysbys o fewn AHNE Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy ac mae ganddo botensial mawr i leddfu pwysau ymwelwyr o safleoedd prysur eraill. Mae'n aros i gael ei ddarganfod. Byddai'r prosiect yn cryfhau'r bartneriaeth AHNE o fewn ardal yr estyniad gan weithio gyda Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam a dangos gwerth y dynodiad i'r awdurdod.

Manteision y prosiect

- Lleihau'r pwysau ar Barciau Gwledig prysur eraill ym Mryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy.
- Hyrwyddo cyfleoedd mynediad sydd ar gael o Barc Gwledig y Mwynglawdd, yn enwedig i fynydd y Mwynglawdd i'r gymuned leol a hefyd ymwelwyr presennol i safleoedd eraill.
- Rhoi'r hyder i bobl archwilio ymhellach i ffwrdd drwy gyfeirbwyntiau newydd a darparu gwybodaeth.

Amcangyfrif o Gostau'r Prosiect

£10,000

Cyflenwi yn Erbyn y Cynllun Rheoli AHNE

PolART1 Hyrwyddo defnydd cynaliadwy a mwynhad a dealltwriaeth o dirwedd yr AHNE mewn ffordd sy'n cyfrannu at ffyniant lleol a chynhwysiant cymdeithasol.

PolART2 Sicrhau bod atyniad tirwedd a golygfeydd yr AHNE fel sail i dwristiaeth yr ardal yn cael ei gynnal.

PolART3 Sicrhau bod yr holl ymwelwyr a phreswylwyr yn gallu profi a mwynhau manteision rhinweddau arbennig yr AHNE o fewn terfynau amgylcheddol.

PolART4 Sicrhau bod yr ardaloedd prysur a phwyntiau mynediad allweddol eraill yn cael eu rheoli i safon uchel a'u bod yn gweithredu fel modelau arfer da wrth ddarparu mynediad a chadwraeth.

PolART5 Sicrhau bod y Parciau Gwledig a Llwybr Cenedlaethol Clawdd Offa yn darparu pyrth effeithiol i'r AHNE wrth hyrwyddo dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth o'i rhinweddau a nodweddion allweddol.

Cyflawni yn erbyn Deddf Cenedlaethau'r Dyfodol

Cymru ffyniannus - trwy gefnogi cerdded fel gweithgaredd twristiaeth yn yr ardal

Cymru iachach - trwy wella llwybrau i bobl leol gadw'n heini

Cymru â chymunedau cydynol - mae'r llwybrau a hyrwyddir yn cysylltu â chymunedau

Cymru â diwylliant ac iaith Gymraeg ffyniannus - bydd yr holl ddeunydd hyrwyddo ar gael yn

ddwyieithog. Mae Parc Gwledig y Mwynglawdd yn gyswllt â threftadaeth ddiwydiannol gorffennol yr AHNE.